

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 112/2026-19

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu (sudca spravodajca) a sudcov Ladislava Duditša a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], proti rozsudku Mestského súdu Košice sp. zn. 13C/5/2023 zo 6. mája 2024, rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 5Co/90/2024-1120 z 12. augusta 2025, „ako aj súvisiacim procesným postupom v konaní o neplatnosti dražby“ takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 5. februára 2026 a doplnenou podaniami doručenými 9. februára 2026 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a na spravodlivý proces podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozhodnutiami a postupmi označenými v záhlaví. Navrhuje, aby jej ústavný súd priznal aj finančné zadosťučinenie v nešpecifikovanej výške.

2. Taktiež navrhuje, aby ústavný súd dočasným opatrením „pozastavil vykonateľnosť rozhodnutí všeobecných súdov smerujúcich k vyprataniu môjho obydlija, ako aj zakáže akékoľvek právne alebo faktické úkony vedúce k môjmu vysťahovaniu, a to až do právoplatného rozhodnutia Ústavného súdu SR o tejto ústavnej sťažnosti“ a zakázal „účastníkom konaní, vydražiteľovi a akýmkoľvek tretím osobám nakladať s nehnuteľnosťou - bytom, ktorý tvorí moje obydlie, najmä jeho prevod, zaťaženie alebo iné právne dispozície, a to až do právoplatného rozhodnutia Ústavného súdu SR o tejto ústavnej sťažnosti.“.

3. Sťažovateľka v pôvodne podanej ústavnej sťažnosti uviedla, že si je vedomá zákonnej podmienky právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom, avšak „vzhľadom na opakované zlyhania a nekonanie advokátov, s ktorými som v tejto veci komunikovala, ako aj vzhľadom na mimoriadne časové súvislosti, dĺžku konania a pokračujúce protiprávne zásahy zo strany

všeobecných súdov v Košiciach, žiadam Ústavný súd Slovenskej republiky, aby mi sprístupnil účinnú cestu k ústavnej ochrane aj bez právneho zastúpenia.“.

4. Následne však v doplnení ústavnej sťažnosti požiadala o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom s odôvodnením, že jej majetkové pomery jej neumožňujú zabezpečiť si právnu pomoc na vlastné náklady. Ustanovenie právneho zástupcu pripúšťa výlučne z dôvodu zákonnej požiadavky povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom, avšak nepovažuje ho za prejav slobodnej vôle, ale za nevyhnutnú podmienku prístupu k ústavnej ochrane.

5. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka je, resp. bola vlastníčkou bytu (ako sama uvádza, jej jediného obydlija). Sťažovateľka ako dlžníčka uzatvorila 3. júla 2018 zmluvu o splátkovom úvere, pričom jej záväzok z predmetnej zmluvy bol zabezpečený záložným právom k predmetnému bytu zriadeným v prospech veriteľa.

6. Žalobou doručanou mestskému súdu 16. februára 2023 sa sťažovateľka okrem iného domáhala, aby súd určil, že zmluva o splátkovom úvere z 3. júla 2018 je absolútne neplatná; že právne úkony záložného veriteľa smerujúce k realizácii výkonu záložného práva zo zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam sú neplatné a že právne úkony dražobníka smerujúce k realizácii dobrovoľnej dražby nehnuteľností sú neplatné.

7. Rozsudkom mestského súdu sp. zn. 13C/5/2023 zo 6. mája 2024 bola žaloba sťažovateľky zamietnutá (výrok I), návrh sťažovateľky na prerušenie konania zamietnutý (výrok II), žalovaným v 1. a 2. rade bolo priznané právo na náhradu trov konania vo výške 100 % (výroky III a IV) a vo vzťahu sťažovateľky a žalovaného v 3. rade súd stranám náhradu trov konania nepriznal (výrok V).

8. Na základe odvolania sťažovateľky krajský súd rozsudkom z 12. augusta 2025 potvrdil rozsudok mestského súdu okrem výroku II (výrok I), proti ktorému odvolanie odmietol (výrok II), žalovaným v 1. a 2. rade priznal právo na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu (výrok III) a žalovanému v 3. rade náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Rozsudok nadobudol právoplatnosť 17. októbra 2025.

II.

Argumentácia sťažovateľky

9. Sťažovateľka uvádza, že v nadväznosti na sporné zosplatnenie spotrebiteľského úveru a následnú dražbu, ktorej zákonnosť namietala v civilnom konaní, všeobecné súde zamietli jej žalobu o neplatnosť dražby. Bezprostredne po týchto rozhodnutiach bolo v nadväznosti na rozhodnutia vo veci dražby pristúpené k vykonávaniu procesných postupov smerujúcich k zásahu do jej práva na obydlie. Rozhodnutie vo veci dražby bolo zároveň vyznačené ako právoplatné a vykonateľné v rámci procesného postupu, ktorý nerešpektoval rovnosť účastníkov pri doručovaní. Právni zástupcovia protistrán si opakovane nepreberali súdne zásielky vrátane rozhodnutí odvolacieho súdu, pričom tento postup im bol zo strany súdu tolerovaný bez vyvedenia procesných následkov. Následne im boli rozhodnutia doručené spolu s vyznačenou doložkou právoplatnosti, čím im boli fakticky vytvorené nové procesné lehoty, zatiaľ čo proti sťažovateľke bol uplatnený prísny režim procesných účinkov. Napadnuté rozsudky predložila v znení, v akom boli sťažovateľke

sprístupnené, bez fyzického vyznačenia právoplatnosti a vykonateľnosti, keďže orgány verejnej moci vychádzali z elektronickej vyznačenej doložky právoplatnosti a vykonateľnosti v súdnom spise, ktorej zákonnosť a ústavnú súladnosť touto ústavnou sťažnosťou namieta.

10. Mestský súd vyznačil v októbri 2025 právoplatnosť rozsudku krajského súdu vo veci dražby (19. októbra 2025), v dôsledku čoho došlo k výmazu poznámky na liste vlastníctva pri mene vydražiteľa a bola mu umožnená plná dispozícia s bytom. Sťažovateľka preto bola v období od októbra do novembra 2025 nútená intenzívne riešiť hľadanie náhradného bývania a 5. decembra 2025 bola nútená realizovať sťahovanie.

11. Na ochranu svojich práv podala 16. decembra 2025 dovolanie vo veci dražby a 23. decembra 2025 dovolanie vo veci vypratania (v doplnení ústavnej sťažnosti predmetné konanie špecifikuje len uvedením sp. zn. 55C/5/2023 bez označenia súdu a priloženia rozhodnutí v predmetnej veci).

12. Na účely podania ústavnej sťažnosti a povinnosti zastúpenia pred ústavným súdom advokátom oslovila viacerých z nich, avšak aj keď jej zo začiatku bola právna pomoc prisľúbená, následne k jej realizácii zo strany advokátov opakovane nedošlo, a preto považuje striktné formalistické uplatnenie požiadavky právneho zastúpenia za neprimerané obmedzenie jej práva na prístup k ústavnému súdu.

13. Bezprostrednosť hrozby zásahu do svojich práv sťažovateľka potvrdzuje uvedením ďalších krokov v súvislosti s nadväzujúcim exekučným konaním smerujúcim k vyprataniu nehnuteľnosti.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

14. Predpokladom úspešného uplatnenia námietky porušenia základných práv a slobôd v konaní pred ústavným súdom je splnenie všeobecných a osobitných náležitostí vyplývajúcich z § 34 ods. 1, § 39 ods. 3, § 43 a § 123 ods. 1 a 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), ako aj ďalších procesných podmienok vyplývajúcich z § 55, § 124 a § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

15. Ústavná sťažnosť je v rozpore s § 34 ods. 1 zákona o ústavnom súde podaná sťažovateľkou bez zastúpenia advokátom, pričom sťažovateľka o ustanovenie právneho zástupcu pre konanie pred ústavným súdom sprvoti nežiadala, a to vzhľadom na jej opakované negatívne skúsenosti pri ich oslovení so žiadosťou o podanie ústavnej sťažnosti, avšak následne k tomuto kroku pristúpila len s poukazom na obligatórnu požiadavku zákona o ústavnom súde.

16. Ústavný súd podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde v znení účinnom od 1. decembra 2025 môže ustanoviť fyzickej osobe alebo právnickej osobe právneho zástupcu, ak taká osoba o to požiada, ak to odôvodňujú jej majetkové pomery a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti; to neplatí, ak je možné ustanoviť právneho zástupcu postupom podľa osobitného predpisu, ktorým je v zmysle odkazu zákon č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon)

v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 8/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov, v zmysle ktorého o poskytnutí právnej pomoci rozhoduje Centrum právnej pomoci.

17. Ústavná sťažnosť tak nemá zákonom ustanovené náležitosti, a preto bola podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde odmietnutá. Sťažovateľka si je vedomá toho, že v konaní o ústavnej sťažnosti musí byť zastúpená advokátom. Ustanoviť sťažovateľke právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom však už vzhľadom na novelu zákona o ústavnom súde v jej veci nie je možné. Skutočnosť, že sa sťažovateľka nestotožňuje so zákonnou požiadavkou právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom, nedáva ústavnému súdu priestor na úvahu, či na zákonom uloženej procesnej podmienke trvať alebo sa od nej odchýliť.

18. Ak sa sťažovateľka nachádza vo finančnej situácii, ktorá jej neumožňuje využívať existujúce právne služby, je potrebné požiadať o ustanovenie advokáta prostredníctvom Centra právnej pomoci, ktorým bol vytvorený inštitucionálny a funkčný systém slúžiaci na sprístupnenie právnej pomoci osobám v hmotnej núdzi.

19. Nad rámec uvedeného ústavný súd dáva do pozornosti sťažovateľky, že podľa § 124 zákona o ústavnom súde možno ústavnú sťažnosť podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Ak rozhodnutie nadobúda právoplatnosť vyhlásením alebo oznámením a ak sa podľa osobitných predpisov zároveň doručuje jeho písomné vyhotovenie, začína lehota plynúť dňom doručenia tohto písomného vyhotovenia sťažovateľovi; ak sa rozhodnutie doručuje len jeho zástupcovi, začína lehota plynúť dňom doručenia písomného vyhotovenia tohto rozhodnutia tomuto zástupcovi. Ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku. Poukazujúc na judikatúru ústavného súdu, ustanovenie o lehote na podanie ústavnej sťažnosti je ustanovením kogentným, to znamená, že ústavný súd nemôže zmeškanie tejto lehoty odpustiť alebo ju predĺžiť (pozri napr. m. m. I. ÚS 188/03, IV. ÚS 14/03, II. ÚS 330/06, IV. ÚS 481/2011).

20. Vo vzťahu k sťažovateľkou tvrdenému podaniu dovolania ústavný súd konštantne uvádza, že podaním dovolania, ako aj podaním ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je vytvorený stav, keď by o tej istej veci mali súbežne rozhodovať Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací a ústavný súd. V podmienkach právneho štátu, ktorý rešpektuje princíp právnej istoty, však takýto stav nie je ústavne aprobovateľný, pretože by tým mohlo dôjsť k vydaniu dvoch rozdielnych rozhodnutí. Vzhľadom na to, že právomoc najvyššieho súdu predchádza právomoci ústavného súdu, možno považovať podanie ústavnej sťažnosti ústavnému súdu ešte pred rozhodnutím dovolacieho súdu za predčasné. O ochrane označených práv, ktorých porušenie sťažovateľka namieta, bude najprv teda rozhodovať najvyšší súd. Ústavná sťažnosť je prípustná až vtedy, ak sa sťažovateľ nemôže reálne domôcť ochrany svojich práv u ostatných orgánov verejnej moci. Postavenie ústavného súdu tak možno obrazne prirovnať k „záchranej brzde“, ktorú je možné použiť až vtedy, ak zlyhajú všetky obvyklé a predvídané prostriedky na zabránenie vzniku hroziacej ujmy, teda zabránenie porušenia ústavných práv. Konanie o ústavnej sťažnosti

však nie je a ani nemôže byť pomyselnou „skratkou“, ktorou by bolo možné obchádzať konanie už vedené.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. februára 2026

Libor Duľa
predseda senátu